

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การแก้ไขปัญหาคารจรแบบยั่งยืนด้วยระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ชื่อผู้เขียน : นางสาวฉัฐยา ภูมิรินทร์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์เฉลิมพล ศรีหงษ์ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรงศักดิ์ จันโททัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาคารจรแบบยั่งยืนด้วยระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาคารจรติดขัดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้นมีหลายประการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาก็มีหลายแนวทางเช่นกัน โครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นแนวทางหนึ่งที่ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2514 จนกระทั่งในปี 2547 ระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนได้ก่อสร้างและเปิดให้บริการเป็นระยะทางทั้งสิ้น 43.5 กิโลเมตร ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้คณะรัฐมนตรีเล็งเห็นความสำคัญของระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่และได้เห็นชอบในแผนการขนส่งมวลชนระบบรางในเขตกรุงเทพมหานครและพื้นที่ต่อเนื่องไปสู่การปฏิบัติระยะที่ 1 ของ สนข. โดยเร่งรัดให้โครงการสามารถสร้างสำเร็จได้ภายในปี 2552 เพื่อสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการในการเดินทางและเป็นทางเลือกใหม่ของประชาชน

แต่ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาจราจรด้วยระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนเพียงระบบเดียวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง หากไม่มีปัจจัยอื่นๆ ส่งเสริมให้การดำเนินงานเกิดเป็นรูปธรรม นั่นคือ การให้รัฐบาลมีทิศทางที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาการจราจร และเป็นผู้ส่งเสริมลงทุนการก่อสร้างและบริหารกิจการเดินรถเอง มีการควบรวมกิจการของระบบขนส่งสาธารณะ มีการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสายหลักกับสายป้อนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบตัวร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินทาง และมีนโยบายการบังคับใช้ผังเมืองรวม เป็นต้น

ABSTRACT

Thesis Title : Sustainable Solution for Traffic Congestion Problem in
Bangkok and Vicinity Area by Mass Rapid Transit System

Student's Name : Miss Chattaya Pummarrin

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic year : 2004

Advisory Committee:

1. Assoc. Prof. Chalernpol Srihong Chairperson
2. Asst. Prof. Wutisak Lapcharoensap
3. Asst. Prof. Damrongsak Junthothai

The qualitative analysis had been adopted for this thesis that had focused on the sustainable solutions for the traffic congestion problem in Bangkok and vicinities.

The result of the study showed that there had been many factors causing the problem. Absolutely, many ways could be adopted to solve the problem; the construction of mass rapid transit system in Greater Bangkok area which was one of the effective solutions commenced in 1971. Up until 2004, a total of 43.5 km. mass rapid transit system was constructed and opened for public service. Taking into account the importance of the mass rapid transit mega-projects, the Cabinet approved the master plan of the rail transit systems in Bangkok and adjacent areas and then demanded that the first stage of mass transit systems proposed by

OCMLT be accomplished within the year 2009 in order to serve the people thoroughly.

The mass rapid transit systems had been adopted in Bangkok and vicinities because of the capability to transport enormous amount of passengers including convenient transfer facilities to other transportation systems, high economical rate of return despite low financial rate of return, and vitally less adverse impact to environment and local arts and cultures. However, only mass rapid transit systems cannot solve traffic congestion problems; the solid traffic policy, feeder systems, linked transportation networks, and urban planning, etc. must be taken into account.